

Levende tro - kristen tro i praksis

Living faith - Christian faith and praxis

Innhold

Dette emnet inngår i nettbasert årsstudium i trosopplæring. Årsstudiet tilbys som et deltidsstudium over to år med fire emner à 15 studiepoeng i et samarbeid med MF vitenskapelige høyskole. MF og VID er ansvarlige for to emner hver.

Dette emnet fokuserer på spørsmål knyttet til barn og unges trospraksiser i hjem og kirke og gir perspektiver på den konteksten barn og unge vokser opp i. Emnet tar for seg gudstjenestearbeid for og med barn og unge, forkynnelse, misjon og diakoni.

Emnet har tre hovedtemaer. Det første hovedtemaet fokuserer på kristne trospraksiser generelt, på barn og unges samfunnskontekst, medarbeiderskap og bønn. Studentene skal kunne anvende kristne praksiser på en relevant måte i ulike trosopplæringstiltak og reflektere over bruken av disse. Det andre hovedtemaet omhandler forkynnelse og gudstjeneste. Studentene skal oppøve ferdigheter i gudstjenestepanlegging og trosformidling til barn og unge. Det tredje hovedtemaet omhandler misjon og diakoni. Studenten skal tilegne seg kunnskap om den teologiske begrunnelse for misjon og diakoni med henblikk på kirkens trosopplæring. Studentene skal kunne formidle til barn og unge kirkens misjons- og diakonale oppdrag og kunne engasjere barn og unge i diakonale oppgaver i nærmiljøet og/ eller globalt.

Hovedtemaer:

- Kristne trospraksiser
- Forkynnelse og gudstjeneste
- Misjon og diakoni

Læringsutbytte

Etter endt emne skal studenten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Studenten

- kjenner til trekk ved norsk kirke- og samfunnskontekst og trosopplæringen som arena for globaliseringsprosesser
- har bred kunnskap om kristne praksiser og bruken av disse i trosopplæringen

Emnekode: TRO-105

Antall studiepoeng: 15

Tilbys som enkeltemne: Ja

Emnestatus: Valgemne

Studienivå: Lavere grad

Plassering i studieløpet

Heltid: Ikke aktuelt

Deltid: Ikke aktuelt

Norsk

Undervisningssted: Nettbasert

Undervisningstermin: Vår

Obligatorisk undervisning: Ja

Praksisstudier: Nei

Praksisomfang: 0 timer/uker

Undervisningsomfang:
22 timer

Omfang annet lærerstyrt arbeid:
22 timer

Omfang studentstyrt arbeid:
361 timer

Totalt antall studentarbeidstimer:
405 timer

Progresjonskrav:

- har kunnskap om forkynnelse for barn og unge
- har bred kunnskap om Den norske kirkes gudstjenesteordning og hvordan bidra til et kontinuerlig gudstjenestearbeid for og sammen med barn og unge
- har kunnskap om den teologiske forankringen for diakoni og misjon og deres plass i trosopplæringen
- har kunnskap om hvordan kirken som et diakonalt og inkluderende fellesskap kan inkludere barn og unge med funksjonsnedsettelse
kjenner til utfordringer knyttet til makt, kjønn og overgrep i kirken

Ferdigheter:

Studenten

- kan anvende kristne praksiser på en relevant måte i ulike trosopplæringstiltak og reflektere over bruken av disse i ulike sammenhenger
- kan rekruttere og følge opp frivillige medarbeidere i trosopplæringsarbeidet i lokalmenigheten
- kan forkynne for barn og unge og kan reflektere over hvilken betydning samspillet mellom predikant, tilhører og bibeltekst har for forkynnelsen
- kan planlegge og gjennomføre gudstjenester i samarbeid med prest, øvrige ansatte og frivillige i menigheten
- kan planlegge og engasjere barn og unge i diakonale oppgaver i nærmiljøet eller globalt samt reflektere over hvordan misjonsoppdraget kan formidles til barn og unge
- kan reflektere faglig over makt- og kjønnsperspektiv i trosopplæringsarbeidet

Generell kompetanse:

Studenten

- har innsikt i etiske problemstillinger knyttet til egen person i ulike roller i trosopplæringen
- kan utveksle synspunkt og erfaringer med kollegaer og frivillige medarbeidere i forhold til sentrale kristne trospraksiser i hjem og kirke
- kan formidle skriftlig og muntlig sentralt fagstoff om kristne trospraksiser

Arbeids- og undervisningsformer

- Nettleksjoner
- Selvstudium
- Samtaler på digital læringsplattform
- To-dagerssamling med framlegg og gudstjenesteøvelser

Obligatoriske aktiviteter

- Skriftlig presentasjon på 400-600 ord om seg selv, troshistorie og motivasjon for å delta i emnet. Selvpresentasjonen leveres på digital læringsplattform.
- Bidra aktivt med innlegg på digital læringsplattform
- Delta på to-dagers studiesamling
- Forberede et kort framlegg knyttet til pensumlitteratur og egen praksis. Framlegget presenteres i gruppe på samling
- Gruppevis forberedelse av en gudstjeneste i forkant av samlingen. Gudstjenesten gjennomføres og evalueres på samlingen

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk
Eksamensessay på 3000 ord (+/- 10%) i et emne oppgitt av faglærer.	8 uker	A-F

Utfyllende informasjon om vurdering/eksamen

Annet

Pensum

Bøker

Asmussen, Jan Sievert. *Ord virker: retorisk homiletik*. Frederiksberg: Anis Forlag, 2010, s. 29-146. (117 sider)

Austnaberg, Hans og Kari Storstein Haug. *Engasjement og deltakelse: misjon i trosopplæringens ungdomsfase, 7-17, 29-43, 59-75, 95-145*. Trondheim: Akademika, 2013. (86 sider)

Bang Carlsen, Inger. "Møte, forstå og hjelpe. Når barn og unge formidler erfaring med seksuelle overgrep." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 156-172. Oslo: Verbum, 2013. (15 sider)

Dahle, Sølvi og Tor Ivar Torgauten. *Helt med: I samme fellesskap uavhengig av funksjonsevne*. Oslo: Gyldendal Akademisk 2015, disse kapitler: 2, 3, 4, 5, 6, 13,15,17, 18

Drønen, Tomas Sundnes, Kari Storstein Haug, Geir Skeie og Gerd Marie Ådna. *Kirken i verden- verden i kirken*. Stavanger: Hertervig forlag, 2016, s. 9-49. (41 sider)

Engedal, Leif Gunnar. "I begynnelsen er relasjonen. Grunntrekk i et kristent menneskesyn." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 39-48. Oslo: Verbum, 2013. (9 sider)

Holmquist, Morten (red). *Jeg tror jeg er lykkelig. Ung tro og hverdag*. Oslo: Kloster forlag, 2007, s. 50-120. (70 sider)

Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep. "Tre fortellinger." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 23-29. Oslo: Verbum, 2013. (6 sider)

Kleiven, Tormod. "Hjelp til å snakke sant. Kristne miljøers utfordringer i møte med seksuelle krenkelser." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 190-202. Oslo: Verbum, 2013. (13 sider)

Melangen, Kirsti. *Kunsten å være klar. En fagbok om undervisning i kirken*. Stavanger: Eide forlag, 2016, s. 89-106; 147- 164 (35 sider)

Norheim, Bård Eirik Hallesby. *Kan tru praktiserast? Teologi for kristent ungdomsarbeid*, Tapir Akademiske forlag, Trondheim 2008, s. 11-100; 286-308. (122 sider)

Melangen, Kirsti. *Kunsten å være klar. En fagbok om undervisning i kirken*. Stavanger: Eide forlag, 2016, s. 109-145. (36 sider)

Røthing, Åse. "Perspektiver på kjønn og utsatthet." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 121-126. Oslo: Verbum, 2013. (6 sider)

Aasland, Margrete Wiede. "En respons på de tre fortellingene." I *Trygge rom. Trosopplæring i møte med sårbare og overgrepsutsatte barn og unge*, red. Leif Gunnar Engedal et al., 30-36. Oslo: Verbum, 2013. (7 sider)

Kompendium knyttet til hovedtema A: Kristne praksiser

Botvar, Pål Kjetil. "Endringer i nordmenns religiøse liv." I *Religion i dagens Norge- mellom sekularisering og sakralisering*, red. Pål Kjetil Botvar og Ulla Schmidt, 11-24. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (15 sider)

Fretheim, Kjetil. "Kirke i Norge." I *Ansatte og frivillige- endringer i Den norske kirke*, red. Kjetil Fretheim, 23-40. Oslo: IKO- Forlaget, 2014. (17 sider)

Fretheim, Kjetil. "Ansatte og frivillige." I *Ansatte og frivillige- endringer i Den norske kirke*, red. Kjetil Fretheim, 41-56. Oslo: IKO- Forlaget, 2014. (16 sider)

Porkka, Jouko "Av dine egne ska du höra det... Unge frivilliga ledare i konfirmandarbetet". I *Mellom pietisme og pluralitet Konfirmasjonsarbeid i fire nordiske land, Prismet bok*, red. Bernd Krupka og Ingrid Reite, 72-89. Oslo: IKO forlaget, 2010. (18 sider)

Sandsmark, Astrid, "Rammebyggere og malere - voksne og ungdommer som frivillige medarbeidere i kristent ungdomsarbeid". *Halvårskrift for praktisk teologi (1/2009)*: 14-23. (10 sider)

Schøien, Kristin Solli, "Barn trenger røtter og håp." I *Barnet i familien og menigheten. (I serie: Barn trenger håp)*, red. Asbjørn Hirsch, 14-29. Oslo: IKO- forlaget, 2013. (16 sider)

Kompendium knyttet til hovedtema B: forkynnelse og gudstjenesteliv

Aanderaa Aakre, Vigdis. «Med familien på gudstjeneste» . I *Barnet i familien og menigheten*, red. Asbjørn Hirsch, 42-55. Oslo: IKO-forlaget 2013. (14 sider)

Ellingsen, Egil Elling. "Hva inviterer vi unge mennesker til å være med på?" I *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*, red. H. Austnaberg og B. Mæland, 157-168. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009. (11 sider)

Fagermoen, Hege Elisabeth. ««Å vikle ut en menighet.» En fortelling om stedegengjøring, involvering og fleksibilitet.» *Luthersk Kirketidende nr. 7 (2011)*: 188 – 191. (4 sider)

Halldorf, Peter. *Hellig år*. Oslo: Luther forlag, 2012, s. 235-258. (24 sider)

Johnsen, Elisabeth Tveito. «Gudstjenestelæring gjennom deltakelse». I *Gudstjeneste på ny*. Oslo: Universitetsforlaget 2014, s.151-179. (29 sider)

Rong, Marit. «Salmer i kirke og skole». *Prismet pedagogisk tidsskrift 4*, (2015): 203-218. (16 sider)

Rummelhoff, Thor. "Som i et speil- en metode i dramaarbeidet". I *Himmel over livet: forkynnelse for barn i en ny tid*, red. R. Halle og G. Hegerstrøm, 111-120. Oslo: IKO-forlaget, 2000. (10 sider)

Schøien, Kristin Sollie. "Forkynneren som rollemodell." I *Himmel over livet: forkynnelse for barn i en ny tid*, red. R. Halle og G. Hegerstrøm, 76-85. Oslo: IKO-forlaget, 2000. (10 sider)

Strandenæs, Thor. "Barn og gudstjeneste. Gudstjenesten som sted for trosutfoldelse eller trosopplæring?" *Prismet pedagogisk tidsskrift 1*, (2008): 3-18. (16 sider)

Utne, Jan Oskar, "Tilbedelsens ansikt: om kroppen, sansene og bevegelsens plass i gudstjenesten". I *Barn og gudstjeneste: om hel deltagelse*. Stavanger: Cantando musikkforlag, 2004, s. 97-104. (8 sider)

Øystese, Rune, "Gudstjenesten- et språk for håp og tro." I *Barneskultur og gudstjenestekultur. (1 serie: Barn trenger håp)*, red. Sturla Sagberg og Astri Ramsfjell, 67-84. Oslo: IKO- forlaget, 2013. (18 sider)

Kompendium knyttet til hovedtema C: Misjon og diakoni

Brækken, Gaute. "Når makt spiller inn." I *Grenser som skaper: hvordan møte utsatte og sårbare ungdommer i trosopplæringen*, red. Elisabeth Torp og Gaute Brækken, 102-114. Oslo: IKO-Forlag, 2010. (13 sider)

Braut, Geir Sverre. "Heilskapelege tenester – nytt fagfelt men ikkje nytt fenomen." I *Utviklingshemning og tros- og livssynsutøvelse: Rettigheter og tilrettelegging*, red. Sølvi Dahle og Tor Ivar Torgauten, 41-46. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (6 sider)

Bøckmann, Sissel og Tor Ivar Torgauten. "Den åndelige dimensjon i et helhetlig menneskesyn." I *Utviklingshemning og tros- og livssynsutøvelse: Rettigheter og tilrettelegging*, red. Sølvi Dahle og Tor Ivar Torgauten, 22-32. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (11 sider)

Dahle, Sølvi. "Et historisk riss." I *Utviklingshemning og tros- og livssynsutøvelse: Rettigheter og tilrettelegging*, red. Sølvi Dahle og Tor Ivar Torgauten, 33-40. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (8 sider)

Dahle, Sølvi. "Å bestemme selv og gjøre egne valg." I *Utviklingshemning og tros- og livssynsutøvelse: Rettigheter og tilrettelegging*, red. Sølvi Dahle og Tor Ivar Torgauten, 77-87. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (11 sider)

Jordheim, Kari. "Barnediakoni – i lys av trosopplæringsreformen." I *Diakoni: en kritisk lesebok*, red. Kai Ingolf Johannesen et al, 195-214. Trondheim: Tapir Akademiske forlag, 2009. (17 sider)

Jordheim, Kari. "Plan for diakoni i Den norske kirke – en presentasjon." I *Diakoni: en kritisk lesebok*, red. Kai Ingolf Johannesen et al, 13-27. Trondheim: Tapir Akademiske forlag, 2009. (13 sider)

Magnussen, May-Linda og Pål Repstad. "Religion og likestilling mellom kvinner og menn". I *Religion i dagens Norge. Mellom sekularisering og sakralisering*, red. Pål Kjetil Botvar og Ulla Schmidt, 149-165. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (16 sider)

Persson, B. Lennart. "Ungdom og seksuelle overgrep." I *Grenser som skaper: hvordan møte utsatte og sårbare ungdommer i trosopplæringen*. red. Elisabeth Torp et al., 132-143. Oslo: IKO-forlag, 2010. (10 sider)

Torgauten, Tor Ivar. "Lovverk og offentlige føringer." I *Utviklingshemning og tros- og livssynsutøvelse: Rettigheter og tilrettelegging*, red. Sølvi Dahle og Tor Ivar Torgauten, 47-57. Oslo: Universitetsforlaget, 2010, (11 sider)

Torp, Elisabeth, "Unge lederes sårbarhet." I *Grenser som skaper: hvordan møte utsatte og sårbare ungdommer i trosopplæringen*, red Elisabeth Torp et al., 115-131 Oslo: IKO-forl., 2010. (12 sider)

Nettressurser

Austnaberg, Hans. "Om betydningsfull forkynnelse og endringserfaringer." I *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*, red. H. Austnaberg og B. Mæland, 73-95. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009. (22 sider) http://idtjeneste.nb.no/URN:NBN:no-bibsys_brage_9284 (lastet ned 15.06.15)

Gudstjeneste for Den norske kirke. Stavanger: Eide forlag, 2011, kap. 6. (21sider). (Finnes også elektronisk på http://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-troen/gudstjeneste---liturgi/gudst2011_2012_hellig_handling_bokm.pdf)

Kirkerådet. *Plan for diakoni for Den norske kirke*. 2008

<http://www.gammel.kirken.no/?event=doLink&famID=18778>, lastet ned 07.05.15. (17 sider)

Mæland, Bård. "Forkynnensens imaginasjon og misjon: Samtale og fortelling som perspektivutvidelse." I *Grensesprengende. Om forkynnelse for ungdom*, red. H. Austnaberg og B. Mæland, 115-129. Trondheim: Tapir akademisk forlag, 2009. (15 sider) (<http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/161804>, lastet ned 03.11.15)

I tillegg forutsettes det kjennskap til

Justert ordning for hovedgudstjeneste og alminnelige bestemmelser for denne. Kirkerådet 2019 Nettressurs: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/2019/januar/kr_13_0_19_justert-ordning-for-hovedgudstjeneste-og-alminnelige-bestemmelser-for-den.pdf

Gudstjeneste for Den norske kirke. Stavanger. Eide forlag, 2011.
Til sammen ca 1090 sider